

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ
КЛАС**

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»
Напрямок підготовки – 6.020204/01 «Музичне мистецтво»
Професійне спрямування – «Сольний спів»
Освітній рівень – перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204/01 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів» першого (бакалаврського) освітнього рівня.

Розробник: **Гаркуша Людмила Іванівна**, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв
Протокол від 07 вересня 2016 року № 1.

Завідувач кафедри
інструментально-виконавської майстерності

_____ О.С. Плохотнюк

© Гаркуша Л.І., 2016
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма навчальної дисципліни	8
VII семестр (Модуль 1).....	8
VIII семестр (Модуль 2)	9
Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять ...	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни VII семестр	13
Навчально-методична карта дисципліни VIII семестр	14
V. Завдання для самостійної роботи	15
VI. Система поточного та підсумкового контролю	16
VII. Методи навчання	19
VIII. Методичне забезпечення курсу	19
IX. Рекомендована література	20
Нотна література	20
Науково-методична література	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчального курсу «Концертмейстерський клас» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньої програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204/01 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів».

У програмі визначено: 1) обсяг концертмейстерських умінь, які мають опанувати студенти професійного спрямування «Сольний спів» відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів; 2) зміст концертмейстерських компетенцій, необхідних майбутнім солістам-вокалістам і керівникам вокальних ансамблів для професійної діяльності; 3) розподіл навчального матеріалу за модулями (змістовими модулями) та академічного часу для його засвоєння; 4) форми й види навчальної діяльності студентів у процесі засвоєння курсу; 5) необхідне методичне забезпечення та систему оцінювання навчальних досягнень студентів з концертмейстерського класу.

Мета викладання дисципліни – формування *концертмейстерської компетентності* майбутніх солістів-вокалістів та керівників вокальних ансамблів у процесі засвоєння фортепіанного супроводу до вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів.

Завдання навчального курсу «Концертмейстерський клас» у фаховій підготовці студентів професійного спрямування «Сольний спів»:

- опанування концертмейстерських компетенцій, які забезпечують успішність професійної діяльності соліста-вокаліста та керівника вокального ансамблю;
- реалізація в концертмейстерському класі навичок, набутих на заняттях з основного музичного інструменту (фортепіано);
- засвоєння принципів виконання акомпанементу до вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів;
- формування у студентів навичок співу під власний супровід;
- виховання у студентів навичок самостійної роботи над вокальним репертуаром за фортепіано.

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння навчального курсу «Концертмейстерський клас» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: основний музичний інструмент; сольфеджіо; сольний спів; вокальний ансамбль; методика роботи з вокальним ансамблем; методика викладання сольного співу.

Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних *компетентностей*:

– *інструментально-виконавські* (уміння грати на фортепіано вокальні вправи з супроводом, модулюючи у всі тональності (вгору і вниз); здатність грати по нотах і підбирати на слух нескладний акомпанемент до вокалізів та вокальних творів);

– *музично-теоретична* (уміння читати нотний текст з аркуша; володіння навичками сольфеджування одноголосного й багатоголосного музичного матеріалу; розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху; здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії; сформованість музично-теоретичного тезаурусу);

– *музично-інформаційна і технологічна* (здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках);

– *комунікативна* (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати в ансамблі із солістом; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у концертмейстерській діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального Курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2	Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво»	Дисципліна <i>обов'язкова</i> Рік підготовки: IV
Кількість змістових модулів: 4	Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020204/01 «Музичне мистецтво».	Семестри: VII - VIII
Загальна кількість годин: 72	Професійне спрямування: «Сольний спів»	Аудиторні заняття: 28 годин; практичні – 28 год.;
Кількість годин на тиждень: 1	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Модульний контроль – 4 год. Самостійна робота студентів: 40 год. Форма підсумкового контролю: залік

**II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»
VII семестр.**

№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семінарських	Практичних	Індивідуальна Робота	Самостійна робота	Модульн контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів									
1.1	Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	8	4			4		4	
1.2	Гомофонно-гармонічний супровід до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	10	4			4		6	
	Разом	18	8			8		10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів									
2.1	Гомофонно-гармонічний акомпанемент до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	16	6			6		10	
	Модульне контрольне прослуховування	2							2
	Разом	18	6			6		10	2
	Усього за VII семестр	36	14			14		20	2
VIII семестр.									
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семінарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3: Акомпанемент до вокальних прав і вокалізів мішаної фактури									
3.1	Супровід до вокальних вправ мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	8	4			4		4	
3.2	Супровід до вокалізів мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	10	4			4		6	
	Разом	18	8			8		10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4: Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури									
4.1	Акомпанемент мішаної фактури до вокальних творів у тональностях з 2-3 ключовими знаками.	16	6			6		10	
	Модульне контрольне прослуховування								2
	Разом	16	6			6		10	2
	Усього за VIII семестр	36	14			14		20	2
	Усього за VII – VIII семестри	72	28			28		40	4

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

VII СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ і вокалізів (8 год.)

Тема 1.1 (4 год.). Засвоєння акомпанементу гомофонно-гармонічної фактури до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками. Формування навичок гри акомпанементу до вправ з дублюванням мелодії вокальної партії, виконанням басу та акордового супроводу. Дотримання темпу відповідно до характеру дихання соліста-вокаліста. Динамічний баланс сольної та акомпануючої партії.

Тема 1.2 (4 год.). Робота над фортепіанним супроводом до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками (Ф. Абт, Вокалізи; Г. Зейдлер, Вокалізи; М. Глінка, Етюди для голосу). Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз фортепіанного супроводу, визначення технічно-виконавських труднощів (аплікатура, штрихи, фразування, динаміка, агогіка тощо). Виконання фортепіанної партії вокалізів по нотах і напам'ять. Метроритмічна синхронність з ілюстратором-вокалістом. Самоаналіз студентом власної концертмейстерської діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів (6 год.)

Тема 2.1 (6 год.). Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками. Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз твору (тональність, розмір, темп, характер виконання, тип голосу соліста і динамічна гнучкість концертмейстера. Виокремлення ключових точок фортепіанної партії (бас, гармонічні та ритмічні фігурації тощо). Логічні акценти. Формування ансамблевих навичок (метроритмічний ансамбль з вокалістом, агогічні відхилення, динамічна й темброва злагодженість, уміння грати за ауфтактом соліста, фразування у фортепіанній партії залежно від дихання соліста-вокаліста). Гра акомпанементу у різних темпах з дотриманням динамічних відтінків. Опанування навичок читання нот з аркуша. Засвоєння аплікатурних прийомів. Відпрацювання навичок гри в ансамблі з солістом-вокалістом (розуміння елементів диригентського жесту та ауфтакту, виконаного головою; визначення на слух моменту вдихання повітря вокалістом, метроритмічна синхронність, динамічний баланс, візуальний контакт із солістом тощо). Засвоєння вокальних творів з

відповідною фактурою фортепіанного супроводу О. Гурільова, О. Варламова, М. Глинки, Е. Гріга, М. Лисенка, М. Мусоргського, П. Чайковського та ін. Робота над гомофонно-гармонічним супроводом до народних пісень. Формування елементарних навичок добору акомпанементу на слух.

Самостійна робота студентів (20 год.)

Закріплення студентами навичок акомпанування, набутих на заняттях з концертмейстерського класу. Самостійне відпрацювання методів виконання акомпанементу до вокальних вправ і вокалізів. Самостійний підбір на слух гармонічного супроводу до вокальних вправ. Робота над акомпанементами до вокальних творів. Спостереження за роботою концертмейстерів у класах сольного співу та вокального ансамблю. Аналіз їх діяльності та узагальнення практичного концертмейстерського досвіду.

Основні поняття модуля 1: гомофонно-гармонічна фактура, музично-теоретичний аналіз твору, метроритмічний ансамбль, динамічний ансамбль, підбір музики на слух, концертмейстерський досвід.

Нотна література: [10; 12; 14; 15; 16].

Науково-методична література: [18; 19; 22; 31; 32; 36; 41].

VIII СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Акомпанемент до вокальних вправ і вокалізів мішаної фактури (8 год.)

Тема 3.1 (4 год.). Гра супроводу до вокальних вправ у всіх тональностях з мішаною фактурою викладу фортепіанної партії. Розвиток навичок гри акомпанементу до вправ з дублюванням мелодії вокальної партії, виконанням басу та акордового супроводу. Дотримання темпу відповідно до характеру дихання соліста-вокаліста. Динамічний баланс сольної та акомпануючої партії. Елементарна імпровізація у процесі виконання фортепіанного супроводу. Спів вокальний вправ під власний супровід. Самоаналіз студентом своєї діяльності.

Тема 3.2 (4 год.). Робота над фортепіанним супроводом до вокалізів у тональностях з 2-3 ключовими знаками (Ф. Абт, Вокалізи; Г.Зейдлер, Вокалізи; М. Глінка, Етюд для голосу). Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз фортепіанного супроводу, визначення технічно-виконавських труднощів (аплікатура, штрихи, фразування, динаміка, агогіка тощо). Виконання фортепіанної партії вокалізів по нотах і напам'ять. Метроритмічна синхронність з ілюстратором-вокалістом. Самоаналіз

студентом власної концертмейстерської діяльності, самокоригування. Спів нескладних вокалізів під власний супровід. Самоаналіз студентом своєї діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури (6 год.)

Тема 4.1 (6 год.). Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях без ключових знаків. Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз твору (тональність, розмір, темп, характер виконання, тип голосу соліста і динамічна гнучкість концертмейстера . Зорове охоплення партії соліста й акомпанементу. Виокремлення ключових точок фортепіанної партії (бас, гармонічні та ритмічні фігурації тощо). Логічні акценти. Формування ансамблевих навичок (метроритмічний ансамбль з вокалістом, агогічні відхилення, динамічна й темброва злагодженість, уміння грати за ауфтактом соліста, фразування у фортепіанній партії залежно від дихання соліста-вокаліста). Гра акомпанементу у різних темпах з дотриманням динамічних відтінків. Читання нот з аркуша. Засвоєння аплікатурних прийомів. Відпрацювання навичок гри в ансамблі із солістом-вокалістом (розуміння елементів диригентського жесту та ауфтакту, виконаного головою; визначення на слух моменту вдихання повітря вокалістом, метроритмічна синхронність, динамічний баланс, візуальний контакт із солістом тощо). Засвоєння вокальних творів з відповідною фактурою фортепіанного супроводу О. Бородіна, М. Глинки, О. Даргомижського, М. Лисенка, А. Рубінштейна, Я. Степового, П. Чайковського, Р. Шумана, Ф. Шуберта та ін. Робота над супроводом до народних пісень з мішаною фактурою фортепіанної партії. Розвиток навичок добору акомпанементу до пісенного матеріалу на слух.

Самостійна робота студентів (20 год.)

Самостійне відпрацювання методів виконання акомпанементу до вокальних вправ у всіх тональностях. Самостійний підбір на слух гармонічного супроводу до вокальних вправ. Елементарна імпровізація. Удосконалення навичок гри акомпанементу до вокалізів у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Робота над акомпанементом до вокальних творів. Спостереження та аналіз діяльності професійних концертмейстерів в умовах публічного виступу.

Основні поняття модуля 2: мішана фактура акомпанементу, аплікатура, штрихи, динамічний баланс, темброва відповідність, візуальний контакт із солістом, елементарна імпровізація, спів під власний супровід.

Потна література: [1; 2; 6; 11; 12; 13].

Науково-методична література: [19; 22; 23; 25; 36; 37; 38; 41; 44].

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Фортепіанний супровід до вокально-технічних вправ

- *Віардо П.* Вправи для жіночого голосу у супроводі фортепіано.
- *Єгоричева М.* Вправи для розвитку вокальної техніки.

Фортепіанний супровід до вокалізів для різних типів голосів

- *Абт Ф.* Школа співу: вибрані вправи для низьких голосів у супроводі фортепіано.
- *Вілінська І.* Вокалізи для середнього голосу: навч. репертуар.
- *Вілінська І.* Вокалізи для низького голосу з фортепіано: Для консерваторій та музичних училищ.
- *Глінка М.* Вокалізи-сольфеджіо (етюди для голосу).
- *Зейдлер Г.* Мистецтво співу. Частина I, II.
- *Вибрані вокалізи* для високого голосу в супроводі фортепіано /Укладач Г.Тіц.
- *Конконе Дж.* 50 вправ для високого і середнього голосу.
- *Панофка Г.* Мистецтво співу: 24 вокалізи для сопрано, меццо-сопрано або тенора.

Фортепіанний супровід до українських народних пісень:

- Обробка *М. Глінки.* „Не щибечи, соловейку”;
- Обробка *В. Заремби.* „Дивлюсь я на небо”;
- Обробка *В. Косенка.* „Грицю, Грицю, до роботи”;
- Обробка *В. Косенка.* „Взяв би я бандуру”;
- Обробка *В. Косенка.* „Удовицю я любив”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Казав мені батько”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Там, де Ятрань круто в’ється”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой і не стелися, хрещатий барвінку”;
- Обробка *С. Людкевича.* „Ой ти, дівчино, заручена”;
- Обробка *Г. Майбороди.* „Чия ж то хатина?”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой не світи, місяченьку”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Зелененький барвіночку”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой пуцу я кониченька”;
- Обробка *А. Омельченка.* „У вишневому садочку”;
- Обробка *Н.Скоробагатька.* „Стоїть гора високая”;
- Обробка *Н. Скоробагатька.* „Очерет лугом гуде”;
- Обробка *Ю. Соколовського.* „Дощик”;

- Обробка Ю. Соколовського. „І шумить, і гуде”;
- Обробка Ю. Соколовського. „Лугом іду, коня веду”;
- Обробка Ю. Соколовського. „Місяць на небі”;
- Обробка Ю. Соколовського. „Тече річка невеличка”;
- Обробка Ю. Щуровського. „Ой, за гаєм, гаєм”;
- Обробка Ю. Щуровського. „Ой, ходила дівчина бережком”.
- Обробка В. Войта. „Тиха вода”;
- Обробка В. Войта. „Ой вийду я на вулицю”;
- Обробка В. Войта. „Глибока кирниця..

Фортепіанний супровід до романсів та пісень:

- Н. Андрієвська, сл. Л. Рєви. „Якби я вмiла вишивать”;
- О. Білаш, сл. Д. Павличка. „Впали роси на покоси”;
- П. Булахов, сл. О. Толстого. „Колокольчики мои”;
- О. Варламов. „Горные вершины”;
- О. Варламов, сл. М. Циганова. „Красный сарафан”;
- М. Глінка, сл. О. Пушкіна. „В крови горит огонь желанья”;
- М. Глінка, сл. М. Кукольника. „Жаворонок”, „Сомнение”;
- М. Глінка, сл. Є. Баратинського. „Не искушай меня без нужды”;
- О. Даргомижський, сл. О. Пушкіна. „Юноша и дева”, „Я вас любил”;
- А. Зорін, Д. Михайлов, сл. М. Пугачова. „Жалобно стонет ветер осенний”;
- Н. Лістов. „Я помню вальса звук прелестный”;
- Я. Степовий, сл. Т. Шевченка. „Утоптала стежечку”;
- К. Стеценко, сл. В. Самійленка. „Вечірня пісня”;
- Е. Шентірмай, „В мире есть красавица одна”;
- М. Шишкін, сл. М. Язикова. „Ночь светла”.
- Ф. Шуберт. „Ave, Maria”;
- Ф. Шопен. „Желание”;
- Р. Шуман, сл. Г. Гейне. „Я не сержусь”.

Фортепіанний супровід до творів композиторів-класиків для дітей:

- Й. Брамс, обробка А. Цахе. „Колискова”, „Ластівка”
- М. Глінка. „Не щебечи, соловейко”, „Гуде вітер вельми в полі”;
- Е. Гріг. „Захід сонця”, „Дитяча пісенька”;
- К. Данькевич. „Колискова”;
- В. Косенко. „Колискова”;
- Ц. Кюї. „Весняна пісенька”, „Кицька”;
- С. Монюшко. „Золота рибка”;
- В. Моцарт. „Весняна”, „Колискова”;
- Т. Попатенко. „Соловей”;
- П. Чайковський. „Мій садочок”;
- Ф. Шуберт. „Форель”, „Розочка на поле”.

IV. НАВЧАЛЬНО -МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Концертмейстерський клас»
(напрямок підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів») **VII семестр**

IV курс: практичних – 28 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год. Залік.				
Модулі	МОДУЛЬ 1: ГОМОФОННО-ГАРМОНІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ			МК
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів	Змістовий модуль 2: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів		25 бал.
Кількість балів за модуль	<i>187 балів</i>			
Кількість занять	1 – 4	5 – 8	9 –14	
Теми занять	1.1 Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	1.2 Гомофонно- гармонічний супровід до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	2.1 Гомофонно-гармонічний акомпанемент до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками	
Відвідування	2	2	3	
Робота під час занять	40 бал.	40 бал.	60 бал.	
Самостійна робота (15 б.)	5 б	5 б	5 б.	
Види поточного контролю	25 балів			МКР (25 балів)
Рейтинговий бал	Усього за VII семестр – 187 балів.			

- *Кількість занять на тиждень – 1 (1 година інд.) VII – VIII семестри*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Напрямок підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів» VIII семестр

IV курс: практичних – 28 год, самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год. Залік.				
Модулі	МОДУЛЬ 2: АКОМПАНеМЕНТ МІШАНОЇ ФАКТУРИ			МК ПМК
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Акомпанемент до вокальних прав і вокалізів мішаної фактури	Змістовий модуль 2: Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури		
Кількість балів за модуль	<i>187 балів</i>			<i>25 б.</i>
Заняття №	1- 4	5 – 8	9 – 14	
Теми занять	Тема 3.1 Супровід до вокальних вправ мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід	Тема 3.2 Супровід до вокалізів мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	Тема 4.1 Акомпанемент мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками.	
Відвідування	2	2	3	
Робота під час занять	40 бал.	40 бал.	60 бал.	
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	
Поточний контроль	25 балів			Залік
Рейтинговий бал	Усього за VIII семестр – 187 балів.			
	Усього за VII – VIII семестри без урахування коефіцієнта – 374 бали (коефіцієнт – 3,74)			

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1 (VII семестр)

№ теми	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.1	Самостійна робота над гомофонно-гармонічним супроводом до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками. Добір акомпанементу на слух.	4	21; 24	Контроль на індивідуальному занятті	5
1.2	Робота над супроводом до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками (гомофонно-гармонічна фактура).	6	3; 7	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
2.1	Робота над гомофонно-гармонічним акомпанементом до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	10	1; 4; 5; 8; 9	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього	20			15

Модуль 2 (VIII семестр)

№ теми	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
3.1	Робота над супроводом до вокальних вправ мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	4	21; 24	Контроль на індивідуальному занятті	5
3.2	Робота над супроводом до вокалізів мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	6	3; 7; 10; 15; 19	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
4.1	Робота над акомпанементом мішаної фактури до вокальних творів у тональностях з 2-3 ключовими знаками.	10	1; 4; 5; 8; 9	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	.Усього		20		15

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл балів, що присвоюються студентіві упродовж вивчення курсу «Концертмейстерський клас»

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1.	Відвідування практичних занять	1	28	14
2.	Робота на практичному занятті	10	28	280
3.	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	5	6	30
4.	Виконання модульної контрольної роботи (модульне контрольне прослуховування)	25	2	50
Усього без урахування коефіцієнта: 374				
Коефіцієнт: 3,74				

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

– **374 бали** за період роботи до заліку, що прирівнюється до **100 балів** з урахуванням коефіцієнта (**3,74**).

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Концертмейстерський клас» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня концертмейстерських знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу наведено в таблиці, де визначено загальні критерії оцінювання успішності студентів.

Кожний модуль включає бали за відвідування занять, поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу (модульне контрольне прослуховування). Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю (оцінювання рівня сформованості концертмейстерських умінь студентів у процесі виконання на фортепіано навчального завдання відповідно до програми навчального курсу);
- самоконтролю (самоаналіз, самооцінка та самокоригування студентом своїх музично-виконавських дій).

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
----------	------------------------	---

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві упродовж вивчення навчального курсу
«Концертмейстерський клас»**

МОДУЛЬ 1 – VII СЕМЕСТР			МКР		
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)			
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 2.1			
47	47	68		25	–
Усього за VII семестр без урахування коефіцієнта – 187 балів					

МОДУЛЬ 2 – VIII СЕМЕСТР			МКР		
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)			
Тема 3.1	Тема 3.2	Тема 4.1			
47	47	68		25	
Усього за VIII семестр без урахування коефіцієнта – 187 балів					

**Усього за період роботи до заліку (без урахування коефіцієнта) – 374бали
(коефіцієнт – 3,74).**

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- *словесний* (викладення основних положень щодо концертмейстерської діяльності, формування й розвитку ансамблевої техніки);
- *ілюстративний* (показ викладачем прийомів ансамблевої гри та акомпанування власному співу);
- *ілюстративно-словесний* (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією концертмейстерських прийомів);
- *репродуктивний* (відтворення студентами виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);
- *репродуктивно-варіативний* (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами концертмейстерської діяльності);
- *креативний, творчий* (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів; нестандартний підхід до розв'язання ансамблевих ситуацій; підбір акомпанементу на слух; опанування навичок елементарної імпровізації);
- *проблемно-пошуковий* (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі ансамблевої гри);
- *педагогічне проектування* (створення власного проекту роботи над вокальним твором чи методики опанування акомпанементу);
- *педагогічне моделювання* (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності викладача сольного співу);
- *педагогічний аналіз* (формування педагогічного мислення студентів у конкретних педагогічних ситуаціях засобом аналізу власних дій та діяльності соліста-ілюстратора);
- *інтеграції* (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення навчальних завдань).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- навчально-методичні посібники і навчальні програми: [20; 22; 23; 26 – 29; 34; 40];
- нотний матеріал для проведення практичних занять;
- відеозаписи роботи провідних концертмейстерів.

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нотна література:

1. Абт Ф. Школа пения : избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
2. Арії, романси та пісні з репертуару Анатолія Кочерги. – К. : Муз. Україна, 1987. – 68 с.
3. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. – М. : Музыка, 1967. – 40 с.
4. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. – К. : Музична Україна, 1989.
5. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. – М. : Музыка, 1989. – 50 с.
6. Дуэты и трио русских и зарубежных композиторов (для женских и мужских голосов в сопровождении фортепиано). – М. : Музыка, 1987. – 48 с.
7. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
8. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. – М. : Музыка, 1987. – Ч. II. – 23 с.
9. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. – М. : Музыка, 1977. – 39 с.
10. Ой за гаєм, гаєм : українські народні пісні в легкій обробці для фортепіано. – К. : Муз. Україна, 1993. – 48 с.
11. Ой летіла зозуленька: українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. – К. : Муз. Україна, 1993. – 40 с.
12. Песни, романсы, дуэты в сопровождении фортепиано. . – М. : Музыка, 1991.– 50 с.
13. Романси та українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. – К. : Муз. Україна, 2003. – 96 с.
14. Старинные русские романсы для голоса в сопровождении фортепиано. – М. : Музыка, 1987. – 48 с.
15. Сучасні романси та романси з кінофільмів : хрестоматія / упоряд. Р. Шаповалова, А. Хлопотова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 224 с.
16. Українські старовинні ліричні дуети. – К. : Музична Україна, 1993. – 40 с.

Науково-методична література:

17. Баренбойм Л. А. Школа игры на фортепиано: путь к музицированию / Л. А. Баренбойм. – М. ; Л : Сов. композитор, 1980. – Вып. 2. – 270 с.
18. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития / Ф. Брянская // Вопросы фортепианной педагогики. – М. : Музыка, 1976. – Вып. 4. – С. 46–62.
19. Виноградов К. О специфике творческих взаимоотношений пианиста-концертмейстера и певца / К. Виноградов // Музыкальное исполнительство и современность : сб. статей ; сост. М.А. Смирнов. – М. : Музыка, 1988. – С.156 – 178.
20. Винокур Л.И. Первоначальное обучение искусству аккомпанемента: учеб.-метод. пособие [в 2-х ч.]. – М. : Изд-во МГПИ, 1978. – Ч. 1. – 46 с.
21. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
22. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением / Лев Соломонович Гинзбург. – [4-е изд., доп.]. – М. : Музыка, 1981. – 143 с.
23. Готлиб А. Основы ансамблевой техники / А. Готлиб. – М. : Музыка, 1971. – 96 с.
24. Економова Е.К. Сумісна діяльність співака і концертмейстера у професійній підготовці студента-вокаліста: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Е. К. Економова. – Одеса, 2002. – 20 с.
25. Карнаухова Т.И. Развитие навыков подбора по слуху и транспонирования / Т.И. Карнаухова // Инструментальная подготовка учителя музыки. – М. : Изд-во МГПИ, 1986. – С.111 – 117.
26. Клименко Ж.А. Работа над основными навичками ансамблевого виконання. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2006. – 16 с.
27. Концертмейстерский класс / Сост. В.И. Пустовит // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М. : Просвещение, 1987. – Сб. №14. – С.115 – 134.
28. Концертмейстерский класс и ансамбль // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка и пение». – М. : Просвещение, 1980. – Сб. 25. – С. 36 – 60.
29. Концертмейстерський клас і ансамбль : програма для музично-педагогічних факультетів та факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г. Болгарський, М.А. Моїсеєва. – К. : УДПУ, 1997. – 23 с.
30. Кубанцева Е. И. Концертмейстерство – музыкально-творческая деятельность / Е. И. Кубанцева // Музыка в школе. – 2001. – № 2. – С. 38–40.

31. Кубанцева Е. И. Методика работы над фортепианной партией пианиста-концертмейстера / Е. И. Кубанцева // Музыка в школе. – 2001. – № 4. – С. 52–55.
32. Крюкова И. А. Методы формирования импровизационных умений студентов в процессе концертмейстерской подготовки / И. А. Крюкова // Вопросы фортепианной педагогики. – М., 1980. – С. 124–131.
33. Крючков Н.А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения / Н.А. Крючков. – Л. : Музгиз, 1961. – 72 с.
34. Люблинский А.П. Теория и практика аккомпанемента: методологические основы / А.П. Люблинский. – Л. : Музыка, 1972. – 80 с.
35. Мальцев С. М. О психологии музыкальной импровизации / Сергей Михайлович Мальцев. – М. : Музыка, 1991. – 85 с.
36. Михайлов И. Вопросы восприятия и рационализации фактуры в фортепианных аккомпанементах / И. Михайлов // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. трудов / отв. ред. Т. Воронина. – Л. : Изд-во ЛОЛГК, 1986. – С. 59–73.
37. Моїсеєва М.А. Спільна музично-виконавська діяльність як засіб формування професійних якостей учителя музики (на матеріалі концертмейстерського класу) : дис... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02. – К., 1998. – 248 с.
38. О работе концертмейстера : сб. ст. / ред.-сост. М.А. Смирнов. – М. : Музыка, 1974. – 160 с.
39. Подольская В.В. Развитие навыков аккомпанемента с листа / В. В. Подольская // О работе концертмейстера / ред.-сост. М. Смирнов. – М. : Музыка, 1974. – С. 88 – 110.
40. Пустовит В.И. Концертмейстерская подготовка студентов музыкально-педагогического факультета : метод. пособие. – Минск : Минский гос. пед. институт, 1985. – 42 с.
41. Радина И. О работе концертмейстера со студентом-вокалистом // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. труд. / И. Радина. – Л. : Изд-во ЛОЛГК, 1986. – С. 73 – 83.
42. Урываев С. Заметки о работе концертмейстера-пианиста в ДМШ / С. Урываев // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. тр. / отв. ред. Воронина Т.А. – Л. : Изд. ЛОЛГК, 1986. – С. 84 – 91.
43. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.
44. Юцевич Ю.Є. Музыка : словник-довідник / Ю.Є. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.